

Toestand der ingezetenen 1850
Gemeente Stad Hardenbergh

Aan Z.E. den Heere Staatsraad Gouverneur der Provincie Overijssel, residerende te Zwolle.

Hardenbergh, den 17 junij 1850.

In voldoening aan Uwer Excellenties besluit van den 10 junij jl., 1^e afdeeling no. 1944, heb ik de eer te berigten:

1. Dat de gezondheidstoestand der ingezetenen niets te wenschen overig laat.
2. Dat de uitzigten op den oogst volgens opgave van kundige landbouwers over het algemeen gunstig kunnen genoemd worden; zijnde de staat der voornaamste veldgewassen als volgt:
 - rogge, een matig gewas, en beter dan men zich aanvankelijk had voorgesteld
 - boekweit, van de veenboekweit valt nog niets te zeggen; de zandboekweit staat voortreffelijk
 - aardappelen, beloven een overvloedigen oogst, indien namelijk de gewone ziekte de hoop der ingezetenen niet teleur stelt
 - wei- en hooiland, laat veel te wenschen overig; ziekte wordt tot dusverre in geene granen of aardvruchten bespeurd.
3. Het **misgewas** van aardappelen en boekweit in 1849 heeft een nadeeligen invloed uitgeoefend op alle neringen, zoodat dezelve sedert 1 julij 1849 hoewel tijdelijk eenigzins achteruit zijn gegaan. Bij overvloedigen oogst zal zich waarschijnlijk spoedig eenige verbetering daarin voordoen
Handwerken genieten een redelijk vertier. Vooral timmerlieden, metselaars en verwers hebben in den laatsten tijd overvloedig werk gevonden.
Fabrykarbeid wordt in deze gemeente niet uitgeoefend.
Handel en scheepvaart hebben geene verandering ondervonden. De handel in rogge is door de lage prijzen eenigzins stil.
De uitzigten voor handwerken, fabriekarbeid, handel en scheepvaart kan men niet ongunstig noemen.
4. Sedert 1 januarij jl. zijn geene landverhuizers uit deze gemeente vertrokken.
5. De bijzondere belangen welke deze gemeente heeft, bestaan voornamelijk in eene **verbinding dezer stad door middel van een kanaal met de Dedemsvaart**, en in afschaffing van het tegenwoordig in werking zijnde provinciaal reglement op de schoolgelden.

De burgemeester en assessoren der Stad Hardenbergh,
J. van Delden Sz.